

23 979 (R 1527)**Protocollen nr. 1 en 2 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing; Straatsburg, 4 november 1993****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 24 oktober 1994

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen van 9 november 1994.

De wens dat het verdrag van de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens een van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of door de Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen of van Aruba te kennen worden gegeven uiterlijk op 9 december 1994.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste en tweede lid, en artikel 5, eerste en tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 4 november te Straatsburg tot stand gekomen protocollen nr. 1 en 2 bij het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (Trb. 1994, 106 en 107).¹

Een toelichtende nota bij deze protocollen treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 9 november 1994 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

TOELICHTENDE NOTA

Het advies van de Raad van State van het Koninkrijk wordt niet openbaar gemaakt, omdat het uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat (artikel 25 a, vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State).

Op 4 november 1993 is een tweetal protocollen tot wijziging van het op 26 november 1987 te Straatsburg in het kader van de Raad van Europa tot stand gekomen Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (Trb. 1988, 19) voor ondertekening opengesteld.

Protocol nr. 1 inzake openstelling van het verdrag voor niet-lidstaten van de Raad van Europa

In het eerste protocol zijn de verdragswijzigingen verwoord die de mogelijkheid van toetreding van niet-lid-staten van de Raad van Europa tot het verdrag creëren. Aldus wordt de toetredende staten de mogelijkheid gegeven gebruik te maken van het bij het verdrag ingestelde toezichthoudende orgaan, het Europees Comité inzake de voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (hierna te noemen «het Comité»).

In de tekst van dit protocol is niet vastgelegd welke staten voor toetreding in aanmerking komen. Teneinde te voorkomen dat premature keuzes gemaakt zouden worden en ter voorkoming van een discussie over de grenzen van Europa, is in de preambule en in artikel 3 (toevoeging van een daartoe strekkende bepaling aan artikel 18 van het verdrag) de toetreding van niet-lid-staten gekoppeld aan een uitnodiging daartoe door het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Op die manier zal op het hoogste politieke niveau binnen de Raad van Europa per geval beoordeeld kunnen worden of een niet-lid-staat in aanmerking komt voor toetreding tot het verdrag. Een dergelijke figuur is in het kader van de Raad van Europa niet ongebruikelijk.

Protocol nr. 2 inzake wijziging van artikel 5 van het verdrag

Het bepaalde in artikel 5, derde lid, van het verdrag heeft tot gevolg dat nu reeds voor 12 van de huidige 22 leden van het Comité 9 verschillende benoemingstermijnen gelden. In de toekomst zou voor ieder lid een andere zittingstermijn gelden. Dit zou een steeds grotere organisatorische belasting vormen voor het Comité, aangezien telkenmale verkiezingen dienen plaats te vinden. Om in deze situatie verbetering te brengen, worden door protocol nr. 2 aan artikel 5 van het verdrag bepalingen toegevoegd, overeenkomstig artikel 22, derde lid, van het op 4 november 1950 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Trb. 1951, 154). Deze bepalingen maken het mogelijk de leden in groepen te verdelen, zodat verkiezingen van deze groepen periodiek kunnen worden gestructureerd.

Teneinde de expertise van met name die leden van het Comité, die op grond van het derde lid van artikel 5 van het verdrag in eerste instantie voor een periode van slechts twee jaar zijn gekozen niet na een relatief korte periode te laten wegvloeien, werd het bovendien noodzakelijk geacht de bepaling, dat leden slechts eenmaal mogen worden herkozen, te wijzigen. Op basis van de in het tweede protocol vervatte verdragswijziging zullen leden tweemaal mogen worden herkozen.

Koninkrijkspositie

Aangezien het verdrag voor het gehele Koninkrijk geldt, en gelet op de aard van de wijzigingen, zullen de protocollen eveneens voor het gehele Koninkrijk gelden.

De regering van Aruba heeft in dit verband doen weten, het van

eminent belang te achten dat het werkingsgebied van internationale mensenrechteninstrumenten wordt uitgebreid, en kan derhalve geheel instemmen met de strekking van protocol nr. 1. Zij acht bovendien protocol nr. 2 van belang ter garantie van de continuïteit in het werk van het Comité. Ook de regering van de Nederlandse Antillen heeft te kennen gegeven in te stemmen met beide protocollen. Zij juigt toe dat middels protocol nr. 1 het mogelijke bereik van het verdrag voor wat betreft de deelnemende staten wordt vergroot. Daarnaast acht zij protocol nr. 2, dat zorg draagt voor een organisatorische verbetering van de werkwijze van het Comité alsmede voor een verhoogde mate van continuïteit van groot belang.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. A. F. M. O. van Mierlo